

Opførelse, vil blive reduceret i det kommende Aar.

Det nye i Lovforslaget er dette, at medens der ganske vist ligesom tidligere kan ydes de $\frac{9}{10}$ af Laaneværdien i Udbetaling til vedkommende Nybygger, træffer Lovforslaget her den Bestemmelse, at af disse $\frac{9}{10}$ skal for det første Aar kun de $\frac{6}{10}$ betragtes som Laan, men de $\frac{3}{10}$, altsaa 30 pCt. af Laaneværdien, skal gives som direkte Tilskud. Jeg vil gerne her bemærke, at med Indførelsen af dette nye og ved at bringe dette i Forslag er det ikke Meningen her at anvise en ny Vej, der skal følges i Fremtiden. Tværtimod har jeg fra min Side haft store Betænkeligheder ved at bringe dette i Forslag. Men Forholdene er jo i Øjeblikket saaledes, at Omkostningerne ved Bygningers Opførelse er saa store og Udsigterne for Fremtiden af den Beskaffenhed, at det maa anses for meget risikabelt at skride til Oprettelse af nye Brug, hvis ikke der kan stilles en virkelig Reduktion af Omkostningerne i Udsigt. Og nu er Forholdet det, at man fra alle Sider er blevet enig om at anerkende Nødvendigheden af, at Stat og Kommune yder Støtte til Boligheds Opførelse, navnlig i Byerne, paa Grund af den Bolignød, der er til Stede. Det vilde da være ejendommeligt, om man tog det Standpunkt, at medens det meget vel under den forhaandenværende Nødstilstand kan forsvares, at Stat og Kommune yder direkte Pengetilskud til Opførelse af 2—3 Værelsers Lejligheder i Byerne, skulde det være udelukket at yde Pengetilskud til Oprettelse af Hjem paa Landet, der dog har den Fordel fremfor Lejligheder i Byerne, at samtidig med, at der skaffes Bolig for en Familie, skabes der ogsaa Erhverv for den paagældende Familie — hvad der desværre ikke altid er Tilfældet med de Boliger, som opføres i København og de andre Byer. Jeg anser det derfor, saa længe man anerkender, at der af det offentlige kan ydes direkte Tilskud til Opførelse af Bygninger i Byerne, fuldt ansvarligt ogsaa at yde direkte Pengetilskud her, og jeg foretrækker denne Form fremfor at give det hele som Laan, naar man alligevel ikke tør forlange Renter af Laanet og heller ikke tør stille Krav om, at Laanet skal tilbagebetales. Ved at give det som Laan, som der senere kan forlanges Renter af, og som eventuelt senere kan forlanges tilbagebetalt, gør man det Grundlag, som Nybyggeren begynder paa, saa usikkert, at det i mange Henseender maa anses for at

virke uheldigt paa den Lyst og Foretagssomhed, hvormed han giver sig i Kast med den Opgave, som forestaar ham. Jeg anser det i Virkeligheden for noget meget væsentligt, at de Nybyggere, der skal begynde paa nyoprettede Husmandsbrug under de for saadanne Brugs Oprettelse forhaandenværende vanskelige Forhold, begynder paa en saadan Maade, at de har Foden paa fast Grund. Derfor foretrækker jeg, saaledes som Situationen ligger, at Statskassen straks i Begyndelsen rent ud siger: Vi stryger disse 30 pCt. for de Brugs Vedkommende, der oprettes i Finansaaaret 1921—22. For det næste Finansaar, 1922—23, er det ikke bestemt afgjort, at noget lignende skal være Tilfældet eller behøver at være Tilfældet.

Og saa er der her indført den Bestemmelse, at forsaavidt Byggeomkostningerne gaar ned — det danner Forudsætningen for den Bestemmelse, jeg nu skal referere —, vil det ved Forhandling mellem Landbrugsministeren og Finansudvalgene kunne bestemmes, at disse 30 pCt., der gives som Tilskud for indeværende Aar, kan reduceres til 20, 10 pCt. eller slet ingenting, saaledes at hvad der gaar af i Tilskuddet, kan ydes paa den gamle Maade i Form af Laan. Forhaabentlig vil Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse gaa saa meget ned i det kommende Aar, at det vil være muligt ved de forestaaende Forhandlinger mellem Landbrugsministeren og Finansudvalgene ikke blot at nedsætte Maksimumsbeløbet for Laaneværdiens Størrelse, men ogsaa lade en større Part og maaske det hele gaa over fra at være Tilskud til at blive Laan.

Det ligger imidlertid i Sagens Natur, at hvis denne Lov skal faa nogen Betydning, med den store Forhøjelse af Laaneværdien fra 12 000 Kr. til 22 000 Kr., maa det Beløb, der stilles til Raadighed fra Statskassens Side, ogsaa forøges. Og medens det i de senere Aar har været Regelen, at der hvert Aar fra Statskassen har været stillet 5 Mill. Kr. til Raadighed til Oprettelse af nye Husmandsbrug, foreslaas det her, at dette Beløb forøges med 7 Mill. Kr. om Aaret til 12 Mill. Kr., og for indeværende Finansaar vil Forholdet blive det, at $\frac{1}{3}$ af disse 12 Mill. Kr. eller de 4 Mill. Kr. ydes i Form af Tilskud, Resten i Form af Laan. For de to Finansaar, som Lovforslaget omfatter, vil det medføre en Udgift for Statskassen paa 2×7 Mill. Kr. eller 14 Mill. Kr. Dette Beløb svarer paa det nærmeste